

Вітаємо з 75-річчям! Цій кафедрі є чим пишатися!

[Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ]

#15-16 от 31.05.2005

120 років минуло від дня заснування механіко-технологічного інституту в Харкові. Це був перший технічний інститут з підготовки інженерних кадрів для сходу України і півдня Росії, які бурхливо розвивались. З того часу почалася історія Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”. За ці 120 років не одна кафедра і не один факультет відсвяткували свої знаменні ювілеї.

Сьогодні своє 75-річчя відзначає кафедра „Автомобіле- і тракторобудування”. Творцем кафедри по праву вважається академік, доктор технічних наук, професор Михайло Іванович Медведєв, що керував кафедрою у 1930–1962 роках. Його праці з теорії гусеничних машин і теорії трактора добре відомі в нашій країні і за її межами, по них навчалися багато тисяч інженерів в галузі автомобіле- і тракторобудування, що так бурхливо стала розвиватися в першій половині 20 століття. Ім'я професора М.І. Медведєва нерозривно пов'язане зі становленням і розвитком таких промислових гігантів України, як Харківський тракторний завод і завод ім. Малишева. Визначною рисою цього видатного вченого і педагога було гармонійне поєднання блискучої фундаментальної математичної підготовки з технічними ідеями, науковими дослідженнями, педагогічною діяльністю, з рішенням конкретних проблемних задач по створенню нової прогресивної техніки в автомобіле- і тракторобудуванні.

Ці традиції, стиль роботи кафедри і її авторитет продовжили наступні завідувачі кафедрою професори: Г.М. Шепеленко, М.М. Коденко і В.М. Великодній. Зараз велику роль у подальшому розвитку кафедри відіграє призначений у 2001 році її завідувачем доктор технічних наук, професор Вадим Борисович Самородов.

Сьогодні кафедра „Автомобіле- і тракторобудування” така ж важлива для НТУ „ХПИ”, як Харківський тракторний завод для міста Харкова.

З початку 1930 року кафедра створювалася разом із Харківським тракторним заводом, розвивалася в спільних роботах із заводом ім. Малишева, її розвиток тісно пов'язаний з ХКБМ ім. О.О. Морозова, УКРНДІСХОМ і НАТІ. Нерозривний зв'язок наукової праці кафедри з проблематикою цих підприємств визначив те, що кафедра всі 75 років була, по суті, науковим цехом цих підприємств. Величезне число вчених, викладачів, аспірантів і студентів у своїх дисертаційних роботах, курсових і дипломних проектах, у ході стажувань на підприємствах усю свою діяльність спрямовували на створення нових типів систем і агрегатів для автомобілів і тракторів. Високий теоретичний рівень учених цієї кафедри, а також їх участь у вирішенні конкретних проблем створення нових конструкцій машин завжди забезпечували кафедрі високу затребуваність її досліджень і розробок підприємствами галузі.

Ми дійсно пишаємося кафедрою „Автомобіле- і тракторобудування”, оскільки вона і сьогодні бере активну участь у вирішенні проблем, що виникають на провідних підприємствах галузі,

у першу чергу – Харківському тракторному заводі; пов'язаних зі створенням сучасних високоефективних, конкурентноспроможних і надійних колісних і гусеничних машин. Велику роль учені кафедри відіграли в створенні гідрооб'ємномеханічних трансмісій для бронетанкової техніки і перспективних вітчизняних тракторів для заводів ім. Малишева і Харківського тракторного, у модернізації трансмісії великовантажних автомобілів сімейства КрАЗ.

За свою 75-річну історію кафедра підготувала понад 5,5 тисяч висококваліфікованих фахівців, у тому числі більш 300 – для закордонних країн. На кафедрі підготовлено і захищено 42 кандидатські дисертації. 15 випускників кафедри, захистивши докторські дисертації, стали відомими вченими в області автомобіле- і тракторобудування. Кафедра видає тематичний Вісник НТУ „ХПІ” „Автомобіле- і тракторобудування”, з 2002 року проводить авторитетний міжнародний науково-технічний семінар „Перспективи розвитку автомобіле- і тракторобудування в Україні”, активно бере участь у вже початій трансформації навчальних планів 27 автотракторних спеціальностей у зв'язку з розвитком Болонського процесу в Україні. У 2003 році на кафедрі відкрита нова дуже популярна спеціальність „Автомобілі й автомобільне господарство”. За два останні роки подвоївся контингент студентів денного відділення, на 60 % зріс конкурс, удвічі збільшилося число студентів, що навчаються на контрактній основі. Кафедра традиційно бере участь у підготовці фахівців за заочною формою навчання – тут за рахунок активної роботи в Ізюмському УВП загальне число студентів-заочників за останні два роки по кафедрі подвоїлося і складає понад 120 чоловік.

Коллективу кафедри є чим пишатися. Тут створено новий науковий напрямок – структурний і параметричний синтез гідрооб'ємномеханічних трансмісій транспортних засобів (школа професора В.Б. Самородова). Бурхливо розвивається напрямок адаптивних систем автоматичного керування в колісних машинах (школа професора Є.М. Гецовича). Традиційно розвивається науковий напрямок по удосконаленню гусеничних та колісних рушіїв, систем піддресорювання (професор Д.М. Митрофан, доцент Н.Є. Сергієнко). Гарним подарунком до 75-річчя кафедри стали успішний попередній захист і подання до захисту в спеціалізовану раду ХНАДУ кандидатських дисертацій асистентами А.В. Роговим і А.Ю. Ребровим. Все це – досягнення колективу кафедри.

Я вважаю, що 75-річний ювілей кафедри „Автомобіле- і тракторобудування” – вагомий підсумок величезної та значимої праці цього колективу. А найголовніше – це нові прекрасні плани та перспективи.

Поздоровляючи колектив кафедри з ювілеєм, хочу побажати йому подальших досягнень та висловити впевненість у тому, що кафедра „Автомобіле- і тракторобудування” і надалі буде робити свій вагомий внесок в успіхи університету.

Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Заслужений діяч науки й техніки України, лауреат Державної премії премії України, д. т. н., професор